

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 26

Gorica - 28. junija 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Nedeljski počitek nujna potreba modernega človeka

Zivljenje postaja vedno bolj dinamično. Povsod sam stroj, sam stroj. Še iz človeka bi radi napravili stroj, če bi se dalo.

V vsem modernem življenju se zato pozablja na pravi počitek in predvsem na nedeljski počitek. Količinkrat vidimo tudi med našimi ljudmi, kako skrunijo nedeljski počitek. Na poljih orjejo, žanjejo, po mestih zidajo, belijo stanovanja itd. Skrunilci Gospodovih dni misijo, da s tem pokažejo svoj napredek, pa kažejo le svoje nazadnjastvo. Da bi šli ti ljudje ob nedeljah v London in njegovo okolico, ali pa v druga severna mesta, tam bi videli, kaj se pravi posvečevanje nedelj s počitkom od vseh težjih del.

Nedeljski počitek je božja zapoved. Bog jo je dal človeku v korist, da se oddahne, da pride do časa, in se spomni tudi na svoje dušne potrebe. Pa je nedeljski počitek — kot trdijo zdravniki — tudi človekova zdravstvena potreba. To, kar manjka človeku v tem povoju času, je prav gotovo mir in počitek.

Celo živilim poskrbi človek počitek, da potem laže delajo in mu več koristijo. Prav tako potrebuje počitka človek. Tudi stroj morajo počivati, da se prezgodaj ne izrabijo. Človek, ta najpopolnejši naravni mehanizem, pa da bi ne počival? Nujno potrebuje počitka, da si nabere novih energij in da svojih sil prezgodaj ne izrabi.

Zato je nedeljsko delo skrajno škodljivo človeku. Če bi človek to razumel, bi si prihranil marsikak križ. Spominjam se moža brez vere, ki je vse nedelje delal in na sam velikonočni praznik raztresal gnoj po svojih travnikih in se rogal ljudem, ki so se praznično blečeči vrátili od jutranje maše. Kmalu je moral končati s svojim delom, ker ga je dolgotrajna bolezna prikovala na posteljo. Nikoli ni hotel počivati, zato se je tako zgodaj zgaral.

Ko je Bog določal dan počitka, je pač vedel, koliko počitka je človek potreben in koliko dela zmore. Kdor skruni 3. božjo zapoved, žali Boga, a tudi sebi kvari zdravje. In pri vsem svojem delu nima božjega blagoslova. Kaj mu pomaga ves trud?

Nasi predajde so sveto spoštovali nedeljski počitek. Treba je, da se povrnemo k navadam naših prednikov in da naše ljudstvo vedno in povsod zopet praznuje Gospodove dni in ne skruni nedeljskega počitka za nobeno ceno.

Letalska parada

V Moskvi so imeli v nedeljo veliko letalsko parado, na kateri so pokazali nekaj najmodernejših sovjetskih letal. Na parado so povabili tudi zahodne letalske častnike. Posebno pozornost je vzbujal načelnik glavnega stana ameriškega letalstva general Twining. Bulganin se je na nekem sprejemu tujih častnikov po paradi zahvalil Združenim državam za pomoč, ki so jo dajale Sovjetski zvezni med vojno. To je prvo sovjetsko priznanje, da so pomoč sploh dobivali.

Tito v Bukarešti

Ko se je Tito vračal z obiska v Sovjetski zvezni, je obiskal Romunijo. Romunija je prva država, ki je posnemala Sovjetsko zvezo in pozabilna na preteklo sovraštvu med Jugoslavijo in kominformističnimi državami. Pri starji politiki še najbolj vztrajata Bolgarija in Albanija.

V sredo popoldne se je vrnil v Beograd, kjer je imel govor. Prihodnje dni bo imel razgovore z Nasserjem.

PORTIČ V GRLJANU

Vrenje med ital. socialkomunisti

Ko so pred časom objavili v Ameriki celotno besedilo govora, s katerim je Hruščev naprtil Stalini kričo za vse, kar je Stalin naredil slabega, je zašumelo med komunisti po vsem svetu. Zadrega je bila tem večja, ko se je izvedelo, da je objavljeno besedilo resnično in da niti ne vsebuje najhujših stvari, ki jih je Hruščev omenjal. V zahodnih državah so začeli komunisti metati svojim voditeljem očitke, da so jih varali, saj so jih navajali k božanskemu češčenju Stalina. Zato so se ti začeli opravičevati. Italijanski komunistični prvak Togliatti je na primer rekel, da za vse to ni vedel, česar mu seveda nihče ne verjame, saj je dolga leta živel v Moskvi in s Stalinom sodeloval. Dalje je očital, da je Stalino naslednik, tudi Hruščevu, da so soodgovorni za Stalinova nečedna dela. Če bi zahodni komunisti, ki smo imeli vedno brezmejno zaupanje v sovjetsko komunistično partijo, prav Togliatti, kritizirali Stalina, bili proglašeni in uničeni kot agenti reakcionarnih sil. Končno je Togliatti magnifik, da si bodo morali italijanski komunisti poiskati »lastno pot v socializem na osnovi čistega Leninevega nauka. Torej bo vse ostalo pri starem, ker je prav Leninov komunistični nauk zakotil Stalina.

Tega se zaveda celo italijanski socialistični prvak Nenni, ki je v nekem članku napisal, da je treba zavrniti nele stalinizem, ampak tudi leninizem. Dalje Nenni zavrača diktaturo proletariata, ki da ni več potrebna. Iz tega vidimo, da se obeta za v bodoče precej zanimiv razvoj. Komunisti so v hudi notranji krizi, prav tako pa tudi Nenni, ki je dolje zvesto capljal za njimi in jim služil. Zdaj vidijo, da se pred njihovimi čemi ruši stavba, na kateri so doslej gradili svoje politično delo. Vsak se bo skušal rešiti, kakor bo znal. Togliatti bo začel govoriti

Egipt ima novo ustavo

Predsednik egiptovske revolucionarne vlade Nasser si je s sobotnimi volitvami zagotovil oblast za nadaljnih šest let. Dobil je veliko večino glasov za prvega predsednika republike. Proti njemu ni smel nihče kandidirati. Ljudsko glasovanje je hkrati odobrilo novo ustavo, ki slovi na nekakih socialističnih načelih. Nasser je po izvolitvi kot predsednik republike naznamil ustanovitev Narodne zveze, ki je edina dovoljena stranka v deželi. Vlada je odstopila, vendar bo vodila posle do oktobra, ko bodo volitve v parlament. Tudi takrat bo smela nastopiti edino dovoljena stranka, Narodna zveza.

Sestanek „modrih“
V Parizu so se sestali zunanjci ministri Italije, Norveške in Kanade. Ti ministri sestavljajo odbor »treh modrih«, ki je dobil na zadnji seji Atlantskega sveta nalogo, da izdela predloge za razširitev atlantske zavezništva od vojaškega na politično in gospodarsko področje. Ministri so sestavili skupino vpra-

SOVJETI IN ISLAM

Milovan Djilaš je pred kratkim napisal, da bi Hruščev šel tudi k papežu, če bi misil, da bi bilo to koristno za komunizem. In res so Sovjeti nekaj podobnega že storili z islamom. Morda še marsikateri naš bralec ne ve, da zadnje čase muslimani iz Sovjetske zveze pridno romajo v islamsko svete mesto Meko. Pri tem uživajo vso podporo sovjetske vlade. Zakaj? Zato, ker imajo to romanja važen političen pomen. Ves muslimanski svet v Aziji in Afriki je v nekakem ne verskem, ampak narodnostnem vretenju. Tamkajšnji narodi, ki so po večini muslimanske vere, so pred kratkim dosegli neodvisnost, ali pa se borijo zanjo. Ker so bili prej angleške, francoske ali nizozemske kolonije, je njihov odpor proti kolonializmu naperjen tudi proti zahodnim državam na splošno. In tu pridno prilivajo olja Sovjeti, ki hočejo postati zaščitniki in priatelji arabskih narodov, kakor je izjavil sovjetski zunanjji minister Sepilov med svojim obiskom v Egiptu. V Sovjetski zvezzi so komunisti preganjali islam, kar so vse druge veroizpovedi. Naleteli pa se na močan odpor. Ker so videeli, da le malo opravijo, so začeli muslimane puščati bolj pri miru.

Zato je bilo Stalinovim naslednikom tem laže, da jih privježejo bolj nase in jih izkorisčajo kot vabne za muslimane v nekomunističnih azijsko-afrških deželah. Odkar so začeli prijateljsko politiko z Indijo in od kar pošiljajo oreže Egiptu, so Sovjeti postali že kar precej popularni v muslimanskem svetu. Svojega prijateljstva nikakor nočeo zapraviti, ampak ga gojijo kot zelo nežno cvetko. Tako na primer ne pustijo, da bi na Češkoslovaškem vrnili čast zaradi titovstva in izdajstva obsojenemu Slanskemu, ker je Žid in bi njegova rehabilitacija utegnila nepovojno vplivati na muslimanske Arabe. Če bi komunisti zmagali, bi islam prej ali slej zavili vrat, kot drugim veram, toda danes se jim izplača drugačna začasna politika. Ko islam vihti meč, ga želijo naravnati tako, da bi kosil glave njihovih nasprotnikov. Egiptovski predsednik Nasser je danes v njihovi službi le kot nevtralec. Kremelj pa upa, da bo Egipt in z njim ostali muslimanski svet počasi drsel v komunističnem tabor, iz katerega se ne bo mogel več izviti, ko bo trdn v njegovem prijemu. In takrat bo še dovolj časa, da udarijo po islamu, ko bo izpolnil svojo »dolžnost«.

Po Titovem obisku v Moskvi

Prejšnji teden so po zaključenih jugoslovansko-sovjetskih razgovorih objavili dve uradni poročili. Prvo poročilo o meddržavnih odnosih, drugo pa o odnosih med sovjetsko in jugoslovansko komunistično partijo. Iz prvega poročila je razvidno, da bo Jugoslavija odslej skoro v celoti podpirala sovjetsko zunanjou politiko. To velja zlasti o sovjetski politiki glede razorožitve, evropske varnosti, Kitajske in nemške družitve. Sovjeti hočejo, da bi govorili najprej o razorožitvi in šele nato o nemškem zedinjenju. Zahodne države in Nemčija pa žele ravno obratno, ker vedo, da bi Sovjeti skoro gotovo ne pristali na nemško zedinjenje, ko bi eukrat imeli v žepu dogovor o razorožitvi. To je posredno potrdil sam Hruščev, ki je rekel Molletu in Pineau, da imajo Sovjeti raje na svoji strani 17 milijonov Nemcev, kakor da bi imeli proti sebi 70 milijonov Nemcev v zdrženi Nemčiji, tudi če bi bila vojsko nevtralna. Zelo važno je poročilo o bodočih odnosih med sovjetskimi in jugoslovanskimi komunisti. Podpisala sta ga Hruščev in Tito. V poročilu je med drugim rečeno, da bosta obe partijs delali za razmah komunizma, odnosno, kot pravi izjava, za razmah »socializma«. Besede komunizem se izogibajo, ker je vse prej kot privlačna, saj se prav danes tako v Sovjetski zvezzi kot na zahodu krha. Toda beseda ni važna, saj gre za sistem, ki mu je dal življenje Lenin in se je izkazal za krušega ter neučinkovitega.

Zanimiv je zahodni odmev na Titove razgovore v Moskvi. V Ameriki so hudo napeli ušesa, ko je izjavil Žukov, da bi se Jugoslavija in Sovjetska zveza v bodoči vojni skupno borili. Amerikanec pa pošiljajo Titu pomoč in orožje, ki bi v vojni ubijalo njihove vojake. Kljub temu pa je vlada za nadaljevanje pomoči Jugoslaviji, češ da bi sicer Tita še bolj porinili v žrelo Moskve. Angle-

ži pa so bolj pozorni na izjavo o sodelovanju med jugoslovanskimi in sovjetskimi komunisti. Vidijo namreč, da bo Tito s svojim gesлом & neutralnost — ki ni več neutralnost — služil sovjetskemu prizadetovanju za snovanje ljudskih front v zahodnih državah. Ljudske fronte naj bi pritegnile k sodelovanju s komunisti socialistične raznovrstne levicarje in koristne tepe pod novo obliko »socialistične enotnosti«. In ta politika bo res nevarnejša od Stalino.

ZVEZA MED AVSTRIJO IN ITALIJO

Dne 8. t. m. je dr. Jakoneig, strokovnjak za cestne gradnje, imel na kongresu za promet in Inštruktor zelo pomemben govor, v katerem je 200 pričujočim tehničnim strokovnjakom razložil svoj načrt za graditev predora pod Brennerjem. Po tem načrtu naj bi bil predor dolg 23 km (predor pod Mount Blancom, ki je sedaj v gradnji, bo dolg komaj 12 km) in naj bi imel dve nadstropji, spodnje za tritirno železnicu, zgornje za dve vzporedne cesti, široki po 6 m. Predor bi začeli graditi na Colle Isarco na italijanski meji in pri mestecu Steinach na avstrijski. Bil bi zelo važnega pomena za obe državi in bi omogočil redni promet tudi v zimskih mesecih.

STOLETJE BEGUNCEV

Revija »Herder Korrespondenz« je v januarski številki prinesla statistiko beguncev:

Zapadna Nemčija 10 milijonov, Italija 1/2 milijona, Anglija 400.000, Avstrija 300 tisoč, Francija 300.000, Turčija 1/4 milijona itd.

Kitajska Formoza 20 milijonov, Indija in Pakistan 12 milijonov, Japonska 6 milij., Koreja 5 milijonov, Vietnam 3 milijone, Egipt 1/4 milijona itd.

V Evropi in Aziji je moralno od leta 1912 dalje zapustiti svoje domove in bežati 90 milijonov ljudi. Danes je še 55 milijonov ljudi v begunstvu.

JUDJE NAGRADILI KATOLISKEGA SKOFA

Svernoameriška judovska organizacija »Judovsko bratstvo« je svojo letno nagrado za leto 1956 podelila katoliškemu nadškofu mesta Bostonia z motivacijo, da je njegovo delo že leta in leta usmerjeno k bratskemu razumevanju med različnimi veroizpovedmi.

NAŠ TEDEN V CERKVI

IZREDNO SLAVJE NA SVETI GORI

1. 7. nedelja, 6. pob.: Presv. Rešnja Kri
 2. 7. ponedeljek: Obiskanje Marije Device
 3. 7. torek: sv. Leon II., p.
 4. 7. sreda: sv. Urh, škof, sv. Berta, d.
 5. 7. četrtek: sv. Ciril in Metod, slovenska apostola
 6. 7. petek, prvi v mesecu: sv. Izajija, pr., sv. Bogomila, d.
 7. 7. sobota, prva v m.: sv. Vilibald, šk.
- *

OBIKANJE DEVICE MARIJE. Ko je nadangel Gabrijel naznačil Mariji, da jo je Bog izbral za mater Odrešenikovo, ji je tudi povedal, da bo tetu Elizabeto v sta-

IZ SV. EVANGELIJA

Cističas, ko je vzel Jezus kisa, je rekel: Dopolnjeno je. In nagnil je glavo in izdihnil. Judje so tedaj (ker je bil dan pripravljanja), da bi trupla ne ostala na križu v soboto (bil je namreč velik tisti sobotni dan), prosili Pilata, da bi se jimi kosti strle in da bi jih sneli. Prišli so torej vojaki in strli kosti prvemu in tudi drugemu, ki je bil z njim križan, ko so pa prišli do Jezusa in videli, da je že mrtev, mu niso kosti strli, ampak eden izmed vojakov je s sulico prebodel njegovo stran in takoj je pritekla kri in voda. In tisti, ki je videl, je pričeval in njegovo pričevanje je resnično.

*

PRAZNIK PRESV. REŠNJE KRVI

Praznik Presv. Rešnje Krvi je v bistvu praznik neskončne božje ljubezni do ljudi. Ni ga večjega dokaza resnične ljubezni do kake osebe kot samodaritev, dar in žrtev lastne osebe in lastnega življenja za ljubljeno bitje. To resnico je Zveličar najprej oznanil, potem pa z osebnim zgledom potrdil. Takole je dejal: »Veče ljubezni nima ničesar kar je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje.« »Jaz sem dobri pastir... svoje življenje dam za ovce.«

Pri ljudeh po navadi govorijo večinoma le besede. Malo je takih, ki v javnem življenju dajejo dokaze dobrohotne ljubezni. Pri Jezusu pa je delovala živa, iskrena, dosledna, otipljiva in neomajna ljubezen: sejala je dobre na vse strani in žrtvala tisto premilo človeško življenje do mučeništva, do prelitja krvi. Po mislimo: do krvi! Sam božji Sin je moral na križ za grehe ljudi! Kakšna grozna smrt! A nele smrt: krvavi pot, nečloveški proces, bičanje, tr-

rosti dobila sina. Devica Marija se je kmalu odpravila iz Nazareta preko hribov v Ain Karim, v judovskem gorovju, k Elizabeti.

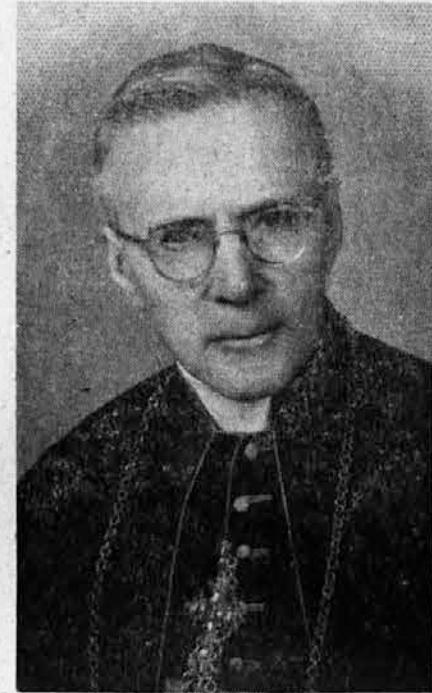
Marija je s svojim obiskom teto razveselila, ji pomagala, predvsem pa je prinesla v družino blagoslov in milost božjo. Sv. Janez je bil, kot spoznamo iz evangelija, ob njenem prihodu očiščen izvrnega greha, še pred rojstvom.

Marija je vesela, če nam gre dobro: rada nam pomaga v potrebah, težavah, posebno pa nam posreduje Jezusa in njegovo milost. Častimo jo goreče, zatekajmo se k nji zaupno.

njevo kronanje, satansko zasmehovanje, križev pot, križanje in grozna zapuščenost. Koliko truda, koliko muke, koliko trpljenja in koliko neznosnih bolečin v Jezusovem življenju! Koliko prelite krvi in to po neštetih izkazanih uslugah in dobrotnah! Po tolikih dokazih neizpodbitne dobrote in ljubezni je moral v mučeniško smrt na križu! Poglejte, kaj zmore satan in človeška hudobija! — Kdor nosi v duhu neizbrisno in nepozabno podobo Križanega, tak se nikdar ne ohladi v ljubezni do Boga. Tam govori ljubezen, čista, neskajena, nepokvarjena, vsa izničena in do konca žrtvovana ljubezen. Na križ je bilo pribito najmilejše Bitje tega sveta! Njegovo brezmadežno, deviško telo je bilo spremeno v eno samo odprtlo in pekočo krvavo rano. Že poprep je bil ves ranjen, neprespan, lačen, želen, strit in skrušen, dobesedno »mož bolečin«. In končno še pribit na križ kot kak velik zločinec! Največji človeški dobrotnik, Bog in človek, Zvezličar človeškega rodu je moral umreti na križu kot kak zloglasen in nevaren hudodelec! Kakšna je slepota grešnega sveta! Isto ponavljajo tudi danes. Kadar brezverci preganjajo vero, Boga in vse, kar je božjega, in kadar ljudje grešijo, je kakor da znova križajo milega Jezusa: znova ga linčajo, bičajo, s trnjem kranjajo, zasmehujejo in pošiljajo na križ; znova mu prebadajo roke in noge, znova ga satansko mučijo in hočejo Njegovo smrt. Tudi, če bi prišel sam Jezus vidno med nas, bi nekateri brez dvoma ponovno zahtevali Njegovo smrt. A Jezus ne umrje nikdar več. Toda resnica je ta, da so ravno grehi (tudi naši) povzročili Njegovo mučeniško trpljenje in smrt na križu. Naredimo in iskreno ponavljajmo trden sklep: nikdar več zavestno grešiti, ampak samo še ljubit! O Jezus, Tvoji smo in Tvoji vedno ostanemo!

..

Dan 24. junija 1956 bo v letopisih našega Marijinega svetišča zapisan kot dan edinstvenega slavlja: zlate anticipirane maše našega solkanskega rojaka, škofa msgr. dr. Josipa Srebrniča, med katero je bil č. g. Danilo Cimpič iz Volč pri Tolminu posvečen za mašnika Gospodovega. Oba, posvečevalec in posvečenec sta z bila težko preizkušena v življenju.

ZIVLJENJE ŠKOFA SREBRNIČA

Prevzeteni g. škof-zlatomašnik je bil rojen v Solkanu pod Sveti goro dne 2. februarja 1876. Ker je bil deček bistre glave so ga dali v mestne šole. Po končani srednji šoli je odšel na dunajsko univerzo, kjer je dosegel svoj prvi doktorat iz filozofije, nato je bil nastavljen na goriški gimnaziji kot profesor zgodovine. Že kot dijak in pozneje kot profesor ni svojega verskega prepričanja skrival pred nikom — in to v tistih hudo liberalnih časih. — Božja milost ga je pa hotela pribgniti bliže k sebi.

Njenemu klicu se ni ustavljal. Kmalu je pustil državno službo in odšel v Rim na Gregorijansko univerzo, kjer je z brillantnim uspehom doktoriral v bogoslovnih veda ter bil v Rimu 28. oktobra 1906. posvečen za duhovnika in je tam tudi oprvil svojo prvo najsveteyšo Daritev.

Naslednje leto se je vrnil v domovino in stari Solkanci se že danes spominjajo njegove prve slovesne sv. maše v staroslovenski župni cerkvi sv. Stafana ob času župnika msgr. Kolavčića.

Tedanji nadškof dr. Sedej mu je zaupal vodstvo Malega semenišča v ulici Favetti in ga je imenoval za profesorja cerkvene zgodovine v bogoslovnem semenišču. Istočasno je sprejel tudi mesto direktorja v ženskem liceju zavoda Notre Dame. — A poleg vse te zaposlenosti je mladi g. doktor še našel časa, da je vodilno posegal v mlado krščansko socialno gibanje novejšega slovenskega rodu v naši deželi, obenem z dr. Ličanom, dr. Breljem, dr. Capudrom, urednikom Kremžarjem in drugimi. On je tudi zamislil in vodil ustanovitev KTD (katoliškega tiskovnega društva), ki je pričelo z malo prodajalno knjig, a mu je za nekaj let sledila lastna tiskarna na vrhu Plaute. — Tedanji voditelj in poslanec Slovencev, dr. Anton Gregorčič, ni tega mladega gibanja nič kaj prijavno gledal; namesto da bi te mlade, idealne in žilave moći pritegnil kot sodelavec v boju proti liberalizmu (časniku »Socius« itd.), se je z njimi popolnoma razšel ter je izgubljal tla tudi med ljudstvom.

Prva svetovna vojna je vse te načrte in spore končala in domala uničila. Gorica se je znašla v bojni črti in mladi bogoslovni profesor je obenem z goriškim centralnim semeniščem in nadškofom Sedejem hegulin v Stični na Dolenjskem pri tamkajnjih oo. cistercijancih.

kajdaj postavil na platno. Film snemajo v Palestini in Egiptu. Prehod Izraelcev čez Rdeče morje bo stal režiserja 600 milijon lir, ves film pa 7 milijard lir. Stari režiser je obdarjen z neizčrpnnimi življenjskimi silami in vsak najmanjši prizor je do vseh potankosti prestudiran.

DELO FRAMASONOV

Francoski pisatelj Pierre Saint Charles je nedavno objavil knjigo o framasonih v francoskem parlamentu. Zelo se borijo proti privatnim šolam in hočejo, da pride do ukinitev svobodnega pouka, pozneje pa, da bi bila državljanska odvetna pravica biti kristjan. Pisatelj pravi: »Namen moje knjige je bil, da bi prikazal sonarodnjakom nevarnost, ki jo predstavljajo razne tajne družbe za francosko svobodo.«

Iz življenja Cerkve

POČITNICE SV. OCETA

Zdi se, da bo letos sv. oče pospeli svoj odhod v Castelgandolfo. Čeravno bo njegovo delo ostalo isto, vendar sodijo, da mu bo sveži zrak Albanskih gricov mnogo pomogel k zdravju. V osemnajstih letih svojega pontifikata je sv. oče Pij XII. samo enajst poletij preživel v Castelgandolfu. V vojnih letih od 1940 do 1945 je postal v Rimu, ker ni hotel zapustiti svojih veknikov. Prvič se je sv. oče Pij XII. podal v poletno rezidenco Castelgandolfo leta 1939. Tu ostane navadno od meseca avgusta do konca novembra. Skupno je sv. oče preživel v tem mestecu 41 mesecov, skoraj tri leta. Prvi poapež, ki je preživel poletne mesece v Castelgandolfo, je bil Urban VII. leta 1626. Slovesno pa je otvoril ta kraj kot poletno rezidenco papežev šele Pij XI. leta 1934.

SPANCI SLAVIJO PIJA XII.

Nad 125.000 ljudi se je zbral na stadionu v Madridu k proslavi Pija XII. Predstotna je bila žena državnega poglavarja, številni ministri. Na manifestaciji je bilo 11 govornikov, ki so predstavljal različna področja španskega naravnega življenja. Pred sv. mašo so prebrali poslanico svetega očeta, s katero blagoslovil Španijo. Na stadionu je bilo 300 španskih in vatikanских zastav, v ospredju pa je bila ogromna slika Pija XII., visoka 12 metrov.

VRATARJI HOTELOV PRI SV. OCETU

Večji skupini vratarjev rimskih hotelov, ki so včlanjeni v mednarodni organizaciji »Zlati ključi«, je sv. oče v nagovoru poudaril nekatere lastnosti, ki naj bi jih gojili. Posebno jih je opozarjal na čeje-

Po končani vojni si je msgr. Srebrnič že našel stanovanje v Gorici in se misil z drugimi vred vrniti, a je prejel istočasno poziv, naj zasede stolice zgodovine grško-slovenskih cerkv v starokrščanske književnosti na novoustanovljeni bogoslovni fakulteti ljubljanske univerze. To mesto je z dovoljenjem nadškofa Sedeja sprejet. Tam je postal predsednik Leonove družbe in urednik »Časa«. Njegovi članki so obravnavali kulturne in verske zadeve tedanjih časov.

BOG GA IZBERE ZA ŠKOFA

A božja Previdnost ga je vodila še više. V letu 1923 je bil po smrti pregnanega krščega škofa, tudi Goričana dr. Antona Mahniča, od papeža Pija XI. imenovan na izpraznjeno škofijo Krk, ki stoji iz mnogih otokov v Kvarnerskem zalivu pod Reko.

V svoji novi visoki službi je občutil vso težo škofevega križa. Otok Krk je po mirovni pogodbi prisel pod Jugoslavijo, a duhovi so bili tam že zelo razburjeni. Kmalu po prihodu v škofijsko mesto je moral slišati od ovči italijanske narodnosti popevko: »Va fuori stranier!« dasi je vso skrb obračal v to, da bi Italijani v njegovi škofiji imeli enako dušopastirske oskrbe kot Hrvati. Ko so ga verniki spoznali, so te zbadljivke popolnoma ponehale.

Za čistost verskih naukov, za javno moralno in za krščansko vzgojo mladine se ni bilo niti ob času diktature v tedanji kraljevini Jugoslaviji javno nastopati, govoriti in pisati.

Med drugo svetovno vojno je imel težave z italijanskimi oblastmi v prilog slovenskih internirancev — največ s Kranjske — na otoku Rabu, kamor jih je hodil tolažit in jim po možnosti pomagat. — Ob koncu te vojne je moral zavoljo Jezusovega imena in svoje zvestobe do Cerkve trpeti preganjanje. V letu 1945 je bil v Grižanah kot »bandit i sluga okupatorja« javno zasramovan od nahujskane množice, (tako poroča »Primorski Vjesnik«, 3. lipnja pod naslovom: Narod je dostojno ispratio Srebrniča.) Pozneje je bil konfiniran na Reki; na Sušaku je bil telesno napaden in ranjen, že pozneje je doživel, da so mu ob nekem navalu na škofijski dvorec razbili okna in uničili dragoceno knjižnico. In zakaj? Menda v zahvalo, da je vse svoje življenje in delovanje posvetil v blaženje slovenskega hrvatskega ljudstva. — Nehvaležnost je pač plăčilo sveta.

Kolikor visokega gosta na Sveti gori poznamo, smemo biti prepričani, da je vse to vdano pretrpel spominjajoč se Gospodovih besed: »Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vase« (Jan. 15/20), saj je vedel, da nahujski ljudje ne vedo, kaj delajo. (Lk. 23/34).

Svojo škofijo pa je vključil novim težkim razmeram vzorno uredil. Glavno skrb posveča edinstvo svoje duhovščine in rednemu dotoku novega duhovskega naraščaja. Vpeljal je cerkveno gospodarstvo po zgledu dežel, kjer je cerkev ločena od države in navezana na prostovoljne prispevke. Da bi spoznal vse potrebe njemu izročenih ovcic, obiskuje župnije z vso pastirsko vmeno in ga od napovedanega obiska ne zadrži ne razburkano morje ne hudi burja, ki včasih divja po Kvarnškem zalivu.

Pri vseh teh težavah pa osemdesetletni cerkveni dostojarstvenik svoje goriške domovine ni pozabil, zato nas neizmerno veseli, da je prišel na Sveti goro posvetiti novega goriškega mašnika g. Cimpiča.

Naj dobrji nebeški Oče na priprošnjo naše svetogorske Matere rosi obilen blagoslov na posvetitelja in na posvečenca, katrima iz dna srca iskreno čestitamo!

NOVOMAŠNO POSVEČENJE

Škof posvečevalec je prišel na Sv. goro že v petek zvečer s konferenco škofov, ki se je prav prejšnje dni končala v Zagrebu. V soboto ga je gotovo zelo skrbelo, kako bo z vremenom, kakor je skrbel na vse, ko je cel dan žel dež. Ali glej, napočilo je nedeljsko jutro, kakor bi ga angelei umili. Tudi to je priporabilo, da se je nabralo na Sv. gori veliko ljudstva kakor le ob izrednih priložnostih. Duhovnikov je bilo 15, čeprav je mnoge zadržala doma nedeljska dolžnost, kot bi bili radi prišli na tako izredno slavje. Med duhovniki sta bila tudi dva monsignorja iz Gorice, oba že stara prijatelja škofa dr. Srebrniča, in sicer msgr. Novak in župnik stolne cerkve msgr. Velej. Velej, po rodnu z otoka Cresa. Ljudje so prišli iz vseh krajev Primorsk. Ljudje, zlasti številni so prihitali Tolminci, saj je novoposvečeni mašnik njihov rojek. Tudi Goričani so bili častno zastopani, čeprav bi jih ob bolj gotovem vremenu bilo še več. Dolge vrste vernikov so že od prvih jutranjih ur oblegale spovednice, a kljub požrtvovljalnosti

pričujočih duhovnikov, ki so šli vsi v spovednice razen škofa, niso mogli vseh spovedati. Zato so si tudi obhajila sledila nepravno do popoldne.

Posevečenje se je izvršilo med sv. mašo ob 10. uri. Škof msgr. Srebrnič je pristopil v spremstvu običajnih goriških kanonikov, diacona g. Cimpiča in potrebe asistence h glavnemu oltarju. Ubrano in slovesno je zadonela pesem »Ecce sacerdos magnus« solkanskega cerkvenega zboru škofu rojaku v pozdrav. Začel se je ganljivi obred mašniškega posvečevanja. Ljudstvu je vse obrede s krepko in jasno besedo razlagal solkanski župnik in dekan g. Simčič, tako da so lahko vsi sledili temu, kar se je ob glavnem oltarju vršilo. Toliko bolj so šli sv. obredi vse do sreca ob misli, da so vsi glavni udeleženci pri tej slovesnosti že pravi spoznavalc sv. vere: o škofu posvečevalu in njegovih preizkušnjah smo že povedali, novi mašnik je tudi bil že več let v zaporu, dekan Simčič pa ima še vedno nad glavo šestmesecni zapor, ki ga čaka, če ne bodo visje sodnije uvidevnejše kot so bile nižje. Tri ure so trajali lepi cerkveni obredi, a se vernikom, ki so napolnili obširno svetogorsko baziliko, ni zdelo res, da je že konec, kô je zadonela po baziliki zahvalna pesem in je novi mašnik podelil svoj prvi blagoslov.

Z radostnimi sreči in polni hyaležnosti Bogu, ki ne zapusti svojih zvestih ter jim vedno preskrbi potrebnih duhovnik

Kaj pomeni beseda „demokracija“ v ZSSR

Nihče tolkokrat ne uporablja besede »demokracija«, kakor komunisti, hoteče z njo poudariti državno obliko komunistične Rusije in drugih komunističnih režimov, organiziranih po zgledu Sovjetske zveze. Stalin je stalno poudarjal, da je Sovjetska zveza najbolj demokratična država na svetu, njena ustava pa demokrata do zadnjega člena. Pregled politične organizacije v Rusiji nam pove, da ni bila le diktatura Stalina edina odgovorna za pomanjkanje politične svobode, marveč tudi komunistični sistem, ki po svojem notranjem bistvu uničuje vso demokracijo kjer uporabi demokratičnega izrazovslova.

ZAKONODAJNA OBLAST V ZSSR

Da bolje razumemo komunistični politični mehanizem v Rusiji, moramo vedeti, da so politični temelj Zveze socialističnih sovjetskih republik sovjetti, to je zbori poslancev ali zastopnikov delavec. Najvišji oblastni organ za vso državo je Vrhovni sovjet, sestavljen iz dveh enakopravnih delov: Zvezni sovjet, kjer je po en zastopnik na vseh 300.000 prebivalcev, in pa Sovjet narodov, kjer so zastopniki 16 zveznih republik in avtonomnih pokrajin, ki skupaj sestavljajo Zvezo sovjetskih republik. Ta Vrhovni sovjet se izvoli vsaka štiri leta in ima izključno zakonodajno moč. Najvišji izvršni in administrativni organ je ministrski svet, ki je odgovoren za svoje delo samo Vrhovnemu sovjetu in njegovemu predsedstvu.

Po sovjetski ustavi bi morali biti izbrani zastopniki ljudstva na splošnih svobodnih, tajnih volitvah. V resnicu pa volitve dejansko pobijajo to načelo svobode in demokracije, ustanovljeno v sovjetski ustavi. Zato ne moremo trditi, da je Sovjetska zveza demokratična država.

KAKO VOLIJO V ZSSR

V potrdilo tej trditi, da namreč v Sovjetski zvezi ni demokratičnih volitev, naj služi popis, kako se vršijo tam volitve. Tri posebnosti sovjetskih volitev uničujejo vsako demokratičnost političnega udejstvovanja. Tam vlada režim ene same stranke in ustava iz leta 1936 v paragrafu 126 daje vso pravico političnega dela samo komunistični stranki. Omenjeni člen ustreza našemu samemu stranki, kateri morejo državljanji pripadati. Molotov je takole opravil to nedemokratično ureditev: »V naši državi ni nasprotuočih si razredov, delaveci in kmetje si podajajo roke v komunistični stranki, druge politične stranke bi bile samo agentje kapitalizma, zato v naši državi ne moremo priznati drugih političnih strank.« Kakšna pa je moč te edine stranke in njena naloga, je povedal Hruščev na zadnjem kongresu komunistične stranke: »Še bolj moramo dvigniti vlogo komunistične stranke kot edine sile in vodnika sovjetskih narodov na vseh političnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih področjih udejstvovanja.« V Sovjetski zvezi torej ne more biti več strank, pa tudi ne more biti več struk v isti stranki. Zgodovina »čistk« v preteklosti in sedanosti je zadostno opozorilo za vsakega, ki bi si predrazil svobodno povedati svoje mnenje.

Druga značilnost nedemokratičnosti je v členu 141 ustave, ki govori o kandidatih za volitve. Samo po komunistični stranki nadzorovane organizacije morejo predložiti kandidatate za volitve. Zato se posamezniki ali skupina državljanov ne more

predstaviti pri volitvah, ker nobena organizacija razen komunistične ni po ustanu priznana. Ta pa mora pri predložitvi kandidatov tudi izbrati nekatere, ki niso v stranki, kar služi za propagando o enotnosti stremljenja in prizadevanja vsega naroda za iste ideale. Volilni zakon zato v 79. členu vlovičuje možnost samo črtati na že sestavljeni listi tiste, za katere ne misli oddati svojega glasova.

Tretja značilnost nedemokratičnosti je monopol vse propagande, tiska, besede in zbiranja, kar si izključno pridržuje komunistična stranka. Kot potrdilo temu naj navedemo samo konec člena 125 ustave, ki pravi, da je dana svoboda besede, tiska in zbiranja samo tedaj, kadar služi de-

lavskim interesom in utrditi socialističnega režima.

Samo iz povedanega je jasno, da je med komunističnimi režimi in svobodnimi demokratičnimi režimi bistvena razlika in da je torej kaj različno pojmovanje demokracije na eni kakor na drugi strani. Za komuniste demokracija ne pomeni svobode za posameznika in spoštovanja politične igre drugih strank, marveč jim je demokracija samo podvrženost vseh navodilom ene same vsemogočne stranke. To je veljalo pod Stalynom in velja tudi danes, saj novi »čurk« v Sovjetski zvezi ni spremenil ustave. Tem pričajo tudi vesti, da so zaprli štiri člane sovjetske akademije, ker so si drznili predlagati ustanovitev še ene opozicionalne stranke.

Taka je torej diktatura, za katero so glasovali tudi slovenski komunisti 27. maja.

NOVE SKRBI »NOVEGA LISTA«

V zadnji številki je zapisal »Kat. glas«, da se nasi tržaški prijatelji skromno preživljajo s svojim poklicnim (tudi kaplanskim) delom. »Novi list« pa ima prijatelje, ki o njih ni znano, s čim si služijo vsakdanji kruh. Mnogi nam pravijo, da jim poslužijo »Novi list« že dalj časa brezplačno »na ogled. Morebiti ga tisti bralc v resnicu plačujejo, a tega nočejo priznati. Morebiti pa je tisti list res tako velikodušen, da nudi mnogim brezplačno svojo politično modrost. Ker bi si radi tudi mi izboljšali svoj neugodni položaj, smo uprashi »Novi list«, naj nam pojasni od kod večje blagostanje njegovih izdajateljev in prijateljev. Ker mu je toliko znano o raznih Danderjih ter posebnih skladih, bo morda kaj vedel povedati sam o sebi.

»NOVI LIST« MOLČI

Da mu ni treba odgovoriti na naše vprašanje, ki ga je morda spravilo v zadrgo, je privelik v svoji zadnji številki za pričo v svoji samoobrambi neki malo znani listič, ki se imenuje »Difesa Adriatica«. Če se smemo zanesi na to, kar piše »Novi list«, svetuje tisti italijanski listič dosedanjemu županu Bartoliju, naj pokusi sestaviti bočni občinski odbor s pomočjo našega činskega svetovalca dr. Agneletta. Ta nasevi naj bi temeljil na dejstvu, da se je krščanska demokracija borila pri zadnjih volitvah proti vsem političnim skupinam in naredila edino izjemo v korist Slov. dem. zveze ter (menda na ta način) da jala vso prednost slovenskim demokratom.

»NOVI LIST« SE UMIKA

Torej je vse, kar nam more »Novi list« očitati to, da pri zadnjih volitvah demokristjani niso napadali naše liste? Ali so to vsi naši gredi? Pred volitvami pa je bruhalo Besednjakovo glasilo na »slovensko listo žvepoli in ogenj.«

»Kat. glas« ni znano, ali je resnica atlne, da niso demokristjani napadali slovenske liste. Ni mogoče kontrolirati vseh volilnih shodov, listov in letakov. Znano nam je samo to, da sta slovensko listo napadala v blatila »Novi list« in dr. Dekleva. Velikim strankam se majhne stranke niso zdale nevarne in so jih pustile pri miru. Od naših tržaških prijateljev pa vemo, da niso nikoli prosili demokristjanov, naj jih ne napadajo. Nasprotno: k napadom so jih celo izvili, ko so posiljati v naš list svoje dopise, v katerih so izrecno pozivali volilce, naj ne oddajo nobenega glasu demokristjanom. To so ute-

meljevali z mnogimi razlogi: demokristjani so proti manjšinsku statutu, proti dvojezičnosti, proti enakopravnosti Slovencev z Italijani, so proti prosti coni, so italijanska stranka, ki nima smisla za to, kar je slovenskega. Skratka: Tisti, ki so postavili slovensko listo, so bili bolj moški kot »Novi list«, ki je Slovencem svetoval povezavo z »Unione Triestina«. Obenem so postavili tak volilni program, ki bi ga ne podpirala nobena stranka, ki so deluje z Bartolijevim »Odborom za obrambo italijanstva Trsta«. Ne čutimo zato potrebe, da bi raziskovali, ali so nas proti zadnjim volitvah demokristjani napadali ali ne. Nima smisla, zahtevati od lista »Difesa Adriatica«, naj prekliče, da nas demokristjani niso napadali. Iz tega dejstva pa izvajati sklep, da se mislimo vezati z demokristjani, more poleg »Difese Adriaticae« samo »Novi list.«

VPRASUJEMO SEDAJ »NOVI LIST«:

Komunistični listi vas niso napadali ne pred volitvami, ne med volitvami, ne po volitvah. Ali naj po vaši logiki iz tega sklepamo, da ste povezani tisti tam okrog »Novega listov s komunisti? Vi trdite: »slovenskih demokratov demokristjani niso napadali, torej so slovenski demokrati v zvezi z demokristjani. Če bi sklepal po istih pravilih, bi rekli: vas komunisti ne napadajo, torej ste vi v zvezi s komunisti.

DOVOLJENO IN NEDOVOLJENO SODELOVANJE

Pod tem podnaslovom nam hoče razložiti »Novi list«, pod kakšnimi pogoji bi mi smeli sodelovati z demokristjani. Mi teh naukov ne potrebujemo, ker smo pri volitvah nastopili popolnoma neodvisno od demokristjanov, nismo od njih prejeli nobene podpore, smo jih med volilno borbo v tisku in na volilnih shodih napadali. Naj si rajši »Novi list« izpravi vest, zakaj je v volilni borbi sodeloval s komunisti ter združen s komunisti v Nabrežini tako učinkovito branil slovensko obalo, da so prišli z njegovo pomočjo v občinski odbor Italijani komunistične in ital. nacionalistične liste ter so bili izključeni iz odpora Slovenci naše liste.

LJUDSTVU JE TREBA ODKRITO GOVORITI

Tako je zapisal »Novi list. Tako pravimo tudi mi. V zadnji številki smo objavili pregled komunističnih in naših glasov zadnjih volitev v tržaški okolici. Vi-

ker sposobnih fantov in deklet je povsod dovolj. Zakaj bi jim ne pomagali, da se vpišajo v glasbeno šolo v Gorici?

K. H.

„Mandrjarske hlače“ na Općinah

V nedeljo 17. junija smo videli v dvorani Marijanice na Općinah veselo enodenjanko »Mandrjarske hlače«. Igralo je napisal znani član Radijske igralske družine Slavko Rebec: zajel jo je iz slovenske folklore in tržaški okolici.

Vsebina je v kratkem naslednja:

Za bližnjo poroko z Maričko je ženin Rudi naročil pri krajaču novo oblike, in sicer z dolgimi hlačami, ki se po mestni šeki širijo tudi na deželo in izpodrivajo kratke — dokolenke. Toda krajač je dolge hlače šival prvič in jih naredil malo predolge; sam je prezaposlen, da bi jih skrajšal, zakaj poroka bo že drugo jutro.

V nevestini hiši je več deklet, ki dokončujejo še zadnje priprave. Vsi to delo vodi prezaposlena bodoča tača Fani. Družbo jim dela strije Marko, star samec, dobrinja, poglaviti zagovornik zvestobe starim ljudskim običajem — torej poglaviti nasprotnik dolgih poročnih hlač. Krojač v naglici s kredo začrtja, koliko

Težko stališče sosednih duhovnikov

Zopet je prišla preko meje vest, da so jugoslovanske oblasti obsodile na osm mesecev strogega zapora duhovnika v osebi g. župnika Štefana Gnezda iz Podkraja pri Černem Vrhu.

Kakor je že znano, so zadnje čase obsodili tudi druge duhovnike: g. dekanu Simčiča iz Solkanu na šest mesecov navadnega zapora in na prepoved opravljanja stanovskega poklica za dobo enega leta, g. Škarabota iz Levpe nad Kanalom na šest mesecov strogega zapora, g. Kobala iz Črnega Vrha na tri meseca navadnega zapora, g. dekanu iz Komna na Krasu dvakrat po petnajst dni navadnega zapora, g. Franca Kapeža na petnajst dni navadnega zapora, g. Gulica iz Vrem na Pivki na deset mesecov navadnega zapora, g. Albina Bratino iz Otlice na petdeset dni navadnega zapora, g. Cafuto iz Slovencev v Brdih na osem tisoč din denarne globe. In tu niso še vsi našeti zlasti teisti ne tisti, ki so že placali težke tisočake za prekrške ali pa ki se čakajo na razsodbo za sodnjski postopek, ki je še v teku.

Ali ne pomeni tako ravnanje z duhovščino na Primorskem pravo preganjanje duhovnikov v Jugoslaviji? Človek ima vtiš, da tamkajšnje oblasti ne delajo drugega, kar so neprehnomoma preže na duhovnike, da bi jih zatalili pri prekrških njihovih vedno se menjajočih postav, samo da bi čimveč duhovnikov kaznivali. Žalosten in sramoten posel državnih organov, ki so takim početjem škodijo ugledu države v zamejstvu in ovirajo poslanstvo Cerkve v notranjosti.

Spršajemo se, ali je mogoče govoriti o kakšni verski svobodi spričo teh tako žalostnih dejstev.

Dečana Simčiča so obsodili zaradi spovedi, gg. Škarabota in Gnezdu zaradi rešitve konferenčne naloge o cerkvenem premoženju, v kateri sta morala po nalogu g. škofo pojasniti kazni, ki doletijo tiste, ki se polastijo cerkvenega premoženja brez pristanke cerkvene oblasti. Gre torej v obeh slučajih za verske in cerkvene zadeve, ki jih morajo duhovniki braniti, ako hočejo storiti svojo dolžnost. Namesto da bi sodne oblasti pokazale razumevanje, ugotavljamo, da so zadale tako težke zaporne kazni.

Slovence tukaj v zamejstvu tako postopanje v matični domovini z duhovniki sila boli. Saj so nam preganjeni duhovniki dobro znani.

deli smo porast komunizma. Kaj je temu vzrok? Vzrok je gotovo več. Eden izmed vzrokov bo tudi zvita propaganda komunistov, ki so vpregli v svoj voz ljudi, o katerih smo že prej slutili, da delajo za komunistično star. Za tiste liste pa je agitiral tudi »Novi list. Ta list bi lahko imel mnogo dobrih lastnosti. Lahko bi branil in zagovarjal vse, kar je dobrega in svetega. Če pa odpove v najbolj kritičnem trenutku, to se pravi, če ob volitvah potegne s komunisti, potem se uvrsti med tiste, ki zanikajo ne samo krščanska načela, temveč tudi temeljne svoboščine človeštva.

je treba hlače skrajšati, da ne bo ženin hodil po njih. Ko ženin ostane sam, prosi ženske na levo in desno, naj mu hlače odrežejo. A nobena mu zatrdo ne obljubi. Potem se ga ena le spomni in usmilji jih odreže. Stricu Marku pa so še vedno predolge. Izrabiti priliko in vnovič označi, koliko jih je treba odrezati. Tako se spritoj ljubčnosti deklet in tašči krajšanje ponovi trikrat ali štirikrat, medtem ko se stric Marko naskrivaj muza. Ko pride ženin, jih pomeri in se zgrozi: hlače segajo zdaj do kolen, ko bi morale segati vendar do gležnjev. A nazadnje je vsem prav: stara ťega je ohranjena. (Dolge črne hlače so še sicer v izgubo, sli to nas nič preveč bolelo!)

To mikavno igro so izbrali openski fantje in dekleta za svoj prvi nastop na odru. Izbrali so imenitno! »Mandrjarske hlače« so bile za tje ljudi, ki so v igranju popolni začetniki, nadvse pripravne. Kolikor jih je bilo odra strah in so trpeli zadrgo, kolikor govorili premalo razločno ali prethi, pa je njih živoharvna naroda noša oči kar opajala. Razsvetljava je vsa tista bela, modra, rdeča in črna oblačila poživila kot veselo pesem zdravja, mladosti in vetrine. Oprema odra je bila posrečena. Posebno stara stenska ura na uteži, katere nihalo je na sred stene

G. Ivan Kobal, ki je že tretji tečen pripri v Solkanu, je človek, ki ni nikdar skalil ptiču vode. To je dobričina, ki mu ni para. Vzdržal je na položaju vso zadnjo vojno. Videl je grozote italijanskih, nemških in partizanskih pohodov ter razdejanje vasi in pokolj ljudi. S svojo ljubeznostjo je pripomogel k posredovanju duhov in pozivu porušene cerkve. Ko bi človek pričakoval, da bo slednjič užival nekaj težko zasluzenega priznanja, pa mora trpeti še v zaporu, ker je pri krščanskem nauku povedal otrokom, da med nevarno črivo spada tudi »Tedenška tribuna«, ki izhaja v Ljubljani in ki je razširjena tudi med hribovskim preprostim ljudstvom. Za tak dušopastirske opomin taka težka zaporna kazen!

G. Škarabot je tudi oseba, ki ga je sama dobrota in ki se že dobro desetletje žrtvuje v hribovski samoti, samo da bi mogel koristiti svojemu ljudstvu. Prav tako je g. Gnezda v Podkraju preživel marsikato bridko uro trpljenja. Saj je znano, kako so ga Nemci odvedli kot talca zaradi partizanskih nastopov in ga vlekli do sredine Istre, kjer si je moral izkopati grob, a so ga potem izpustili in se je moral vratičati peš po nevarni poti domov. Za toliko vztrajnost in zvestobo svojemu ljudstvu pa sedaj kar osem mesecov strogega zapora!

Mi v zamejstvu, ki ljubimo narod v matični domovini, ugotavljamo težek položaj tamkaj

Ugotovitev

Na spletarska podtikanja nekaterih tedenikov, ki izhajajo na Tržaškem, ugotovljata Slovenska demokratska zveza za Tržaško ozemlje in Slovenska katoliška skupnost v Trstu naslednje:

1. da je podlo obrekovanje, da bi »Slovensko listo« pri zadnjih upravnih volitvah v kakršni koli obliki podpirala katera koli italijanska politična stranka;

2. da je nasprotno prav Krščanska demokracija, n. pr. v dolinski občini postavila svojo lastno listo in s tem odvzela »Slovenski listo« nekaj sto glasov ter na ta način okrepila komunistično listo;

3. da so »Demokracija«, »Katoliški glas« in govorniki na shodih »Slovenske liste« pozivali volive, naj ne volijo Krščanske demokracije zaradi propagandističnih razlik, zlasti v pogledu narodnih vprašanj.

*Slovenska katoliška skupnost
v Trstu*

*Slovenska demokratska zveza
za Tržaško ozemlje*

Tržaški velesejem

Na stekleni palaci narodov, na prostoru tržaškega velesejma, so v nedeljo 24. junija zaplavale zastave 23 držav-soudeleženje osmega tržaškega mednarodnega velesejma. Z veliko svečanostjo je minister za zunanjost trgovino, Mattarella, otvoril razstavo ob prisotnosti visokih predstavnikov vlade ter tržaškega javnega ter političnega življenja, kakor tudi predstavnikov vseh 23 držav, zastopanih na velesejmu.

Predsednik velesejma ing. Sospisio je v svojem otvoritvenem govoru poudaril velik napredok, ki ga je možno zaznamovati na letosnjem velesejmu, in pa mednarodno zanimanje, ki se kaže v obsežnem zastopstvu raznih držav. Ing. Sospisio je še posebno pozdravil avstrijsko in jugoslovansko vlado, ki sta že od vsega zacetka zastopani na mednarodnem tržaškem velesejmu. Avstrija je predvsem zastopana v lesni industriji, Jugoslavija pa razstavlja izdelke svoje industrije, razne stroje, jeklarske, usnjarske in lesne izdelke. Jugoslovenska razstava je letos dvakrat večja kot lani, saj zavzema 477 kv metrov prostornine. Načrti za jug. razstavo je izvršil beografski arhitekt Cvetič.

Tržaški velesejem je prve dni obiskalo že lepo število oseb. Vstopnice dajo pravico tudi do srečovalca. Vsak večer razdeli uprava velesejma lepa darila srečnim izrebancem.

Dolga tožba

Tržaški župan Bartoli je tožil odgovornega urednika »Corriere di Trieste« zaradi nekega članka. Tožbo se morali odložiti, ker mora najprej najvišje Ustavno razsodišče v državi rešiti nasprotje med 57. členom kazenskega zakonika in 27. členom ustave italijanske republike. Člen 57. kazenskega zakonika pravi, da je za članke v listu vedno odgovoren njegov odgovorni urednik, tudi če jih napiše kdo drugi. Člen 27. ustawe pa pravi, da nične ne more biti odgovoren za dejanja, ki jih sam ni izvršil. Zato morajo vse take tožbe čakati rešitve Ustavnega razsodišča.

Z misijonacijami v Belgijskem Kongu

KAKO SE USTANAVLJA MISIJON

Ko se ustanavlja nova misionska poslaja, se vsa potrebna poslopja zgradijo najprej iz zasilnega materiala, to je iz kolov, vej, bambusa, lijan ali gozdnih ovijalk, listja in blata na način, kakor si zamorec delajo svoja stanovanja. Oni ne potrebujejo niti enega samega žebbla za svojo hišo. Važna stavba v sestavu misionskih zgradb ene postaje je vsekakor večja ali manjša zasilna cerkev ali kapela. Prezbiterij je vedno kolikor toliko trdno zgrajen, da ni nevarnost za Najsvetejše, ostali del cerkve je pa bolj velika lopa ali hanger kot drugo. Glavno je pač solidna streha. Taka zasilna cerkev je včasih precej velika, 40 do 45 metrov dolžine, in mora večkrat služiti tudi kot šolski prostor, morda celo desetletje. Sele ko so tekom let zbrana gmotna sredstva in potrebeni stavbi material, se ves misijon zgradi iz solidne tvarine: opeke, cementa in drugega ter se za streho izbere pločevina. Kadar je v številu misionskega osebja misionski brat na razpolago, je

Sv. Ivan

NOVA MASA — 1. JULIJA

Rojstvo sv. Janeza Krstnika smo obhajali zelo slovesno. Na vigilijo smo imeli sv. mašo v lepo ozlajšani stari cerkvici. Ondi je bila v soboto in v nedeljo tudi večerna pobožnost. Slovensko prebivalstvo je zelo navezano na to cerkev ter se zelo rado udeležuje službe božje, ki se tu vrši. Pri župni cerkvi pa je bila slovesna maša in lepo posrečena procesija.

Sedaj pa je pred nami nova maša č. g. Viljema Žerjala, ki je gojenece papeškega zavoda »Germanicum«. V soboto večer ob osmi uri bo sprejem pred vhodom v župno cerkev. V nedeljo bo slovesna nova masa ob deseti uri, popoldanska pobožnost pa ob štirih.

Rojan

Industrijska strokovna šola v Rojanu te dni razstavlja izdelke letosnjih učencev in učenek. Res, težko je soditi, kje naj se človek ustavi in občudeje te lepe izdelke. Razstava je letos napolnila kar šest učilnic. Učenci so se postavili z lepimi mizarskimi in mehaničnimi izdelki, ki so vredni vsega občudovanja. Ko si na poti k razstavi, si kar ne moreš misliti, da morejo iz dveh tako skromno opremljenih delavnic taki izdelki. Izdelki kažejo veliko zanimanje učencev in res strokovna župna vodstvo mojstrov, ki uvajajo mladi obrtniški naraščaj k samostojnim izdelkom. V deklinskih prostorih se ustavlajo zlasti matice in učenke prejšnjih let in živahnno debatirajo, kaj je letos lepše, bolj zanimivo in bolj spretno od prejšnjih let. Sladkosnede se ustavlajo v sobi, kjer so razstavljene kuhinjske dobrote: torte, pecivo, likeri, vkuhanu sadje itd.

Vse stene so lepo okrašene z zares preciznimi risbami tehničnega risanja. Nekatere risbe so prava mojstrovina in ne zastajajo za inženirskimi izdelki. Par turbin, motorjev predstavlja čast šole, učencev in profesorja strokovnega risanja. Ob tej razstavi morejo starši videti, koliko ponaka, ki ga bodo s pridom uporabili pozneje v življenju, dobe učenci na tej soli.

Dolina

Dolinska župnija se pripravlja na škofov obisk v sveto birmo. Prav na opasiло farnega svetnika sv. Urha bomo imeli ta velik praznik. Škofov uradni obisk v župniji je vedno velika zadeva in v Dolini se vsi dobromislični tega zavedajo. Gospod škof pride v župnijo ob sedmih zjutraj in ostane pri nas do večera. Sveti birmo bo po slovenski sv. maši, ki se načne ob 10.30. Popoldne ob treh bo nadpastirski obisk na Prebenegu, ob štirih pa slovenski blagoslov v Dolini, Farani in tudi sosedje vabljeni!

Gropada-Padrič

Ce se podamo iz Padrič proti Gropadi, zagledamo na levi strani ceste lepo stavbo: to je naša osnovna šola. Letos smo v istem poslopu dobili še otroški vrtec, kar je tako razveselilo matere iz Gropade in Padrič.

graditev misijona njegova naloga, sicer si mora misijonar-duhovnik sam pomagati.

MISIJONSKI BRAT PRI DELU

Misijonski brat-stavbenik takole opisuje svoj delovni dan: Zjutraj po sveti maši se delavec zberejo na določenem prostoru, kjer zabeležim odsofone. Nato kratko skupno molimo in vsak dobi potrebeno orodje in njemu odkazano delo: 10 je zidarjev, 6 podajalcev, 2 gresta po pesek v reko, 2 po zemljo za omet, 14 jih gre gnest ilovico in prešat opeko in jo nato razpostaviti v sušilnico, 5 jih pošljem v gozd sekat in prinašat drva za žganje opeke, in še katerega sem ali tja, kakor je pač treba. Kadar je kak zidar prost, ga pošljem graditi peč s surovo že dovolju suho opeko. (V tako peč gre, po velikosti, poljubno od 25 do 50 tisoč opek). Ali, ko je treba kuriti peč, kar traja tri dni in tri noči, vzamem delavec tam, kjer jih laže pogrešam, tako tudi za sekanje drva. Moji ljudje se tako razkropijo včasih zelo dolče naokrog. Tako nato skočim od enega do drugega, da na licu mesta z vsakim posamezno dolgočiva, kaj bo njegova naloga za tisti dan. Pri tem meni posebno dobro služi bicikel, da ni preveč izgube časa, ker treba se je vrniti zdaj

KATOLISKI GLAS

V nedeljo, 17. junija, je vladalo na tej soli prazniško razpoloženje. Kaj je bilo vzrok temu razpoloženju? Otroci so povabili svoje starše in vaščane na zaključno šolsko prireditve. To je zelo hvalevredno, tem bolj ker je to že druga prireditve, ki so jo otroci te šole priredili svojim staršem in vaščanom v tem šolskem letu. Prva je bila ob miklavževanju, druga pa v nedeljo, ob zaključku šolskega leta.

Poleg lepega petja, ki so ga otroci izvajali dvoglasno, in poleg prisrčne igre »Lepa Vidac«, je bila odprtia občinstvu tudi razstava ročnih del, ki je žela splošno odobravanje za lepa in okusna dela, ki so jih otroci razstavili. Vse to razdoveva skrinj v ljubezen učiteljev do dela.

Številno občinstvo, ki se je udeležilo te prireditve, je odhalilo zadovoljno in ponosno na svojo šolo.

Aškerčev večer

Tudi SKPD se je spomnilo Aškerčeve stotečnice rojstva na svojem zadnjem kulturnem večeru v sredo 20. junija. Prof. Vinko Beličič nam je z živo in strnjeno besedo predstavil Aškerca kot duhovnika, pesnika in človeka. Klub svoji težki življenjski tragediji ostane Aškerca v slovenskem slovstvu najboljši epski pesnik. Med predavanjem so nam člani SKPD in dijakinje recitirali nekaj najlepših Aškerčevih pesnitev. Za zaključek smo slišali še nekaj lepih narodnih, ki nam jih je občuteno zapel oktet SKPD pod vodstvom svojega dirigenta Valentinciča.

S.K.P.D. V GORICI

vabi na

SLIKARSKO RAZSTAVO

katero prireja

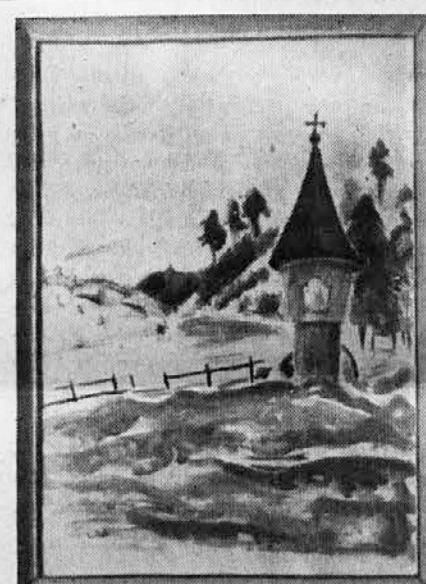
A. ČEBUL

v dvorani Marijinega doma na Placuti.
Umetnik nam v sliki prikazuje koroške motive.

*

Otvoritev razstave bo v sredo 4. julija 1956 ob 20.30.

Razstava bo odprta vsaki dan, do vstevešega 8. julija 1956, od 10. do 12. ure, ter 15. do 18.30.

Koroško znamenje

Sv. Višarje

Zopet so za kresno nedeljo mogočno zapesti višarski zvonovi in lepo planinsko svetišče je začelo sprejemati romarje od vseh strani. Človek bi skoro ne verjel, ker smo še v soboto videli z doline, kako na Montažu sneži.

Lepo sončno jutro me je izvabilo, da sem šel na pot. Iz Rajhla je dve uri in pot hoda do Sv. Višarja. Lepo število romarjev sem našel tam gori, med njimi tudi 73-letno sovačanko. Po večini so bili iz Žabnic in Ovčje vasi. Tudi skupina Av-

strijev z nekaj duhovniki je prišla na prvo letosnje romanje. Za vse je bilo poskrbljeno. Za slovenske romarje ob 10. uri, ki so tako prisrečno peli, ob 11. uri pa za romarje nemškega jezika.

Razgled je bil krasen. Vsi bližnji velikani ognjeni v sneženi plasti, se blesteči v junijskem soncu. Ko se je okrog 11. ure pooblila, je kar mrzla sapa zavela okrog Marijinega hriba. Da se je zima letos dolgo držala pri nas se močno pozna na Višarjah. Trava komaj poganja in na planini ni še nič krav. Le trop ovac nas je na njej pozdravil.

Ko sem stal na hribu nad cerkvijo sem premisljeval, kako si je mogla Marija izbrati prav ta kraj za svoj dom. In nisem našel drugega odgovora kot tega, da je hotela prav tu povezati v ljubezni vse tri veje narodov, ki hivajo okrog nje: Germanske, Slovane in Latince. Oh, da bi se to vsaj v bodoči zgodilo, da bi drug druga bolje razumeli, drug z drugim potrpeli, drug drugemu pomagali in od višarske Marije odhajali z zavestjo, da smo vsi bratje med seboj in vši otroci skupne matere Marije.

Razgled je bil krasen. Vsi bližnji velikani ognjeni v sneženi plasti, se blesteči v junijskem soncu. Ko se je okrog 11. ure pooblila, je kar mrzla sapa zavela okrog Marijinega hriba. Da se je zima letos dolgo držala pri nas se močno pozna na Višarjah. Trava komaj poganja in na planini ni še nič krav. Le trop ovac nas je na njej pozdravil.

Ko sem stal na hribu nad cerkvijo sem premisljeval, kako si je mogla Marija izbrati prav ta kraj za svoj dom. In nisem našel drugega odgovora kot tega, da je hotela prav tu povezati v ljubezni vse tri veje narodov, ki hivajo okrog nje: Germanske, Slovane in Latince. Oh, da bi se to vsaj v bodoči zgodilo, da bi drug druga bolje razumeli, drug z drugim potrpeli, drug drugemu pomagali in od višarske Marije odhajali z zavestjo, da smo vši otroci skupne matere Marije.

Preuredili bodo palačo Attems

V palači Attems na Kornu so v teku velike priprave za skorajšnjo otvoritev velike srednjeveške razstave, ki naj bi prikazala »zlati veke v vsem njegovem sijaju in bogastvu. V dvoranah prvega nadstropja bomo lahko videli dragocene pohištvo, preproge, slike, zrcala, steklenine in druge dragoceneosti, ki so tvorile nekoč blagostanje in ponos goriških plemenitašev. Vse bo takoj razvrščeno in urejeno, da si bo obiskovalce lahko predstavljal življenje goriških plemenitašev v srednjem veku. Razstava bodo otvorili dne 8. julija in bo ostala odprtta do konca avgusta.

ODPORNOST POLZEV

Pož se more plaziti po britvinem rezilu, ne da bi se ranil. Zelo je odporen proti mrazu. Živeti more v mrazu 120 stopinj pod ničelj.

OBVESTILA

ZA SKUPNO ROMANJE V OROPO se sporocila danes le to: V pondeljek 2. julija se povzd zaključi vpisovanje za romanje. NE ZAMUDITE! Odpotujemo 22. julija v nedeljo zgodaj zjutraj, ura odhoda bo sporocena vsem udeležencem. Skupno nedeljsko sv. mašo imamo v krasni romarski Marijini cerkvi v Motta di Livenzo blizu Treviso. Tretji dan se vračamo domov po drugi novi poti: Milan, Piacenza, Cremona, Mantova, Verona, Vicenza, kjer bo na gori Berico za vse toplo okrepčilo. — Goričani in Tržačani, vabljeni na skupno romanje!

V NEDELJO 1. JULIJA bo na Repentabor blagoslov za udeležence kulturne prireditve ob treh popoldne. Pridite!

OB ZACETKU MESECA V GORICI: v nedeljo 1. jul. ob 9. uri sv. maša za može in fante pri Sv. Ignaciju s skupnim sv. obhajilom.

V petek 5. jul. bo ob 6h sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim v stolnici, ob 7h pri Sv. Ivanu. Zvečer ob 8h ura molitve pri Sv. Antonu Starem.

V soboto 6. jul. ob 6h